

TÜRK EĞİTİM-SEN

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası

GENEL MERKEZİ

Sayı :GMT.400.00/83
Konu :Refakat İzni

29/01/2019

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI (İdari İşler Başkanlığı)

- İlgi:**
- 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu
  - Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
  - Devlet Personel Başkanlığı'nın 10.05.2013 tarih ve 6759 sayılı yazısı
  - Devlet Personel Başkanlığı'nın 13.05.2016 tarih ve 2961 sayılı yazısı
  - Devlet Personel Başkanlığı'nın 31.08.2018 tarih ve 5732 sayılı yazısı

Sendikamıza, devlet memurlarının eş, çocuk, anne ve babasının bulunduğu yerleşim yerindeki bir sağlık hizmet sunucusunda veya yerleşim yeri dışındaki bir sağlık hizmet sunucusunda ayaktan veya yatarak tedavi olmaları nedeniyle tedavi süresince memurun refakat etmesi durumunda, memurun kurumlarından izinli sayılıp sayılmayacağı konusunda farklı uygulamalar yapıldığı yönünde bilgiler gelmektedir.

Bilindiği üzere, İlgi (a) Kanunun **105. maddesinin son fıkrasında**; "*Ayrıca, memurun bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, aylık ve özlük hakları korunarak, üç aya kadar izin verilir. Gerekliğinde bu süre bir katına kadar uzatılır.*" hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, İlgi (b) Yönetmeliğin **10. maddesinde**; "*1) Memurlara 657 sayılı Kanununun 105 inci maddesinin son fıkrası uyarınca izin verilebilmesi için memurun;*

a) Bakmakla yükümlü olduğu ana, baba, eş ve çocuklarından birinin,

b) Bakmakla yükümlü olmamakla birlikte refakat edilmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocuklarıyla kardeşlerinden birinin, ağır bir kaza geçirdiğinin veya tedavisi uzun süren bir hastalığı bulunduğuunun sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi zorunludur.

(2) Birinci fıkra çerçevesinde düzenlenecek ve refakat sebebiyle izin verilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunda; refakati gerektiren tıbbî sebepler, refakat edilmediği takdirde hayatî tehlike bulunup bulunmadığı, sürekli ve yakın bakım gerekip gerekmediği, üç ayı geçmeyecek şekilde refakat süresi ve varsa refakatçinin sahip olması gereken özel nitelikler yer alır. Gerekli görülmesi hâlinde üç aylık süre aynı koşullarda bir katma kadar uzatılır.

(3) Aynı kişiyle ilgili olarak aynı dönemde birden fazla memur refakat izni kullanamaz.

(4) Aynı kişi ve aynı vakaya dayalı olarak verilecek refakat izninin toplam süresi altı ayı geçemez.

(5) İzin süresi içinde refakati gerektiren durumun ortadan kalkması hâlinde memur iznin bitmesini beklemeksizin göreve başlar. Bu durumda veya izin süresinin bitiminde, göreve başlamayan memurlar izinsiz ve özürsüz olarak görevlerini terk etmiş sayılarak haklarında 657 sayılı Kanun ve özel kanunların ilgili hükümlerine göre işlem yapılır.

(6) Refakat izni kullanılırken memurun aylık ve özlük hakları korunur." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümlerde refakat iznine ilişkin düzenlemeler bulunmakla birlikte bu düzenlemeler uzun süren ağır hastalık durumlarına ilişkin sağlık hizmet sunucusundan taburcu olduktan sonraki sürece ilişkindir. **Devlet memurlarının yakınlarının sağlık hizmet sunucularında ayaktan yapılan tedavilerde veya yatış yapılarak yapılan tedavilerde hastaya refakat etmeleri durumunda kurumlarından izinli sayılıp sayılmayacakları konusunda mevzuatta bir düzenleme bulunmamaktadır.** Bu durum, Devlet Personel Başkanlığı'nın aşağıda yer verdiğimiz görüş yazılarında da belirtilmiş olup sorunun çözümü açısından Devlet Personel Başkanlığı aşağıdaki görüşlere yer vermiştir.

Devlet Personel Başkanlığı'nın İlgi (c) görüş yazısında özetle "Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde,

- Bakmakla yükümlü olduğu kişiler ile bakmakla yükümlü olmadığı eşi, çocukları, anne ve babasının hastalanması sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca muayene edilmesi sırasında ya da muayene sonrası tetkik ve tahlillerde geçirdiği sürelerde bahsi geçen kişilere refakat eden **Devlet memuruna izin verilmesi hususunda gerekli kolaylığın sağlanması gerektiği** ve bu iznin suiistimal edilmesinin önüne geçilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarca bahsi geçen duruma ilişkin belge istenebileceği," ifade edilerek refakat etme durumunda memurlara gereken kolaylığın sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

Devlet Personel Başkanlığı'nın İlgi (d) görüş yazısında ise önceki görüşünüzün aksine özetle "Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

- 657 sayılı Kanununun 105 inci maddesinin son fıkrasında belirtilen haller dışında Devlet memurunun bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetinden yararlanmaları için muayene ve tedavi edildikleri yerleşim yeri dışına sevk yapılması halinde refakatçi olan Devlet memuruna 5510 sayılı Kanununun 65 inci maddesine göre gündelik ve yol giderleri ödenmekle birlikte söz konusu durumda olan Devlet memurunun izinli veya görevli sayılacağına ilişkin bir hükmün 5510 sayılı Kanun ile 657 sayılı Kanunda yer almaması sebebiyle, **muayene ve tedavi edildikleri yerleşim yeri dışına sevk edilen bakmakla yükümlü olduğu kişilere refakat eden Devlet memurunun izinli veya görevli sayılmasının mümkün bulunmadığı,**

- 657 sayılı Kanununun 105 inci maddesinin son fıkrasında belirtilen haller dışında bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmeti sunucularında yatarak tedavi edilmeleri sırasında refakatçi olan Devlet memuruna 5510 sayılı Kanununun 65 inci maddesine göre yatak ve yemek giderleri ödenmekle birlikte, söz konusu durumda olan Devlet memurunun izinli veya görevli sayılacağına ilişkin bir hükmün 5510 sayılı Kanun ile 657 sayılı Kanunda yer almaması sebebiyle, **sadece "Refakati uygundur." veya "Refakate ihtiyacı vardır" gibi ifadeleri içeren tek hekim veya sağlık kurulu raporlarına istinaden memura refakat sebebiyle izin verilemeyeceği,**" ifade edilerek önceki görüşün aksine refakat izni verilmemesi gerektiği yönünde görüş verilmiştir. Bu durum ise devlet memurlarında çok ciddi sıkıntılara sebebiyet vermiştir.

Devlet Personel Başkanlığı'na görüş yazılarında tezatlık olduğu, bu tezatlığın giderilmesi ve İlgi (d) görüş yazısının kaldırılması talebiyle yaptığımız başvuruya verdiği İlgi (e) cevabi yazıda ise **İlgi (c) yazının yerleşim yerindeki tedavi durumlarına ilişkin olduğunu ve yerleşim yeri içerisindeki refakatlerde memura gereken kolaylığın**

sağlanması gerektiğini; İlgili (d) görüş yazısının ise yerleşim yeri dışındaki refakatlere ilişkin olduğunu ve mevzuatta bir düzenleme bulunmadığından memurların yerleşim yeri dışında hastaya refakat etmeleri durumunda memurlara izin verilemeyeceği ifade edilerek hastaya refakat etme konusunda mevzuatta düzenleme yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Özetle, memurların yerleşim yeri içerisinde veya dışarısında hastaya refakat etme durumunda tedavi süresince kurumlarından izinli sayılıp sayılmayacakları konusunda meri mevzuatımızda bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durum ise memurların mağduriyetine sebebiyet vermekte olup meri mevzuatta ivedilikle düzenleme yapılması gerekmektedir

Örneğin; 5 yaşında çocuğu olan bir memur, çocuğunun hasta olması neticesinde çocuğunu doktora götürmek zorundadır. Çocuğunu doktora götürmek zorunda olan memur olan anne veya babasıdır. Bu durumda da memura refakat edecek devlet memuru olan anne ve babasına izin verilmemesinin kabulü mümkün değildir. Çocuğun tedavisi süresinde ya anne yada babanın çocuğa refakat etmesi gerektiği izahtan varestedir.

Cumhurbaşkanlığı'nın Anayasamızın verdiği yetkiye binaen mevzuatta düzenleme yapılmayan hususlarda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarma yetkisi bulunmaktadır. Devlet memurlarının tedavi süresinde hastaya refakat etme durumları ile ilgili mevzuatta düzenleme olmadığından sorunun çözüme kavuşturulması adına Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılarak gerekli yasal düzenlemenin yapılması gerekmektedir.

Bu nedenle de, devlet memurunun eş, çocuk, anne ve babasının bulunduğu yerleşim yerindeki bir sağlık hizmet sunucusunda veya yerleşim yeri dışındaki bir sağlık hizmet sunucusunda ayaktan veya yatarak tedavi olmaları nedeniyle, tedavi süresince memurun refakat etmesi durumunda, memurun izinli sayılabilmesi için Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılarak mevzuatta düzenleme yapılması ve yapılacak çalışmalar hakkında Sendikamıza bilgi verilmesi hususunda;

Gereğini arz ederiz.

Selahattin DOLGUN
Genel Başkan Yardımcısı

Talip GEYLAN
Genel Başkan

EKLERİ:

- 1- Devlet Personel Başkanlığı'nın 10.05.2013 tarih ve 6759 sayılı yazısı
- 2- Devlet Personel Başkanlığı'nın 13.05.2016 tarih ve 2961 sayılı yazısı
- 3- Devlet Personel Başkanlığı'nın 31.08.2018 tarih ve 5732 sayılı yazısı